

Autor scenariusza – Monika Prus

Zwierzęta Chin

Cele:

- zapoznanie dzieci z różnymi gatunkami zwierząt występujących w Chinach;
- ukazanie znaczenia zwierząt w kulturze i życiu codziennym Chińczyków;
- przedstawienie problemów i pojęć związanych z ochroną przyrody.

Potrzebne środki i materiały:

mapa Chin; kredki; flamastry; duży biały karton; karton do przygotowania paczki; wstążka; flaga Chin; pałeczki; wachlarz; taśma malarska; nożyczki; kartki A4; krepina; papier kolorowy; farby; zdjęcia z Galerii zamieszczonej na stronie: www.miedzykulturowa.org.pl; list do dzieci od ich chińskiej koleżanki (załącznik nr 1); informacje dotyczące roli zwierząt w kulturze Chin oraz podstawowe wiadomości na temat państwa chińskiego (załącznik nr 2); „Legenda o Dwunastu Zwierzętach” (załącznik nr 3); informacje na temat rezerwatu Jiuzhaigou; pandy wielkiej oraz takina (załącznik nr 4); ilustracje przedstawiające znaki z chińskiego horoskopu (załącznik nr 5).

Realizacja

1. Powitanie

Prowadzący wita wszystkich i zaprasza do kręgu. Następnie pokazuje dzieciom karton przypominający paczkę i pyta je, czy są ciekawe, co jest w środku? Paczka została przyniesiona przez listonosza i adresowana jest do dzieci, np. z Przedszkola nr ... w ... Nadawcą paczki jest dziewczynka, Lin Likun. Wspólnie otwieramy paczkę i oglądamy jej zawartość, na którą składają się, np. flaga Chin, pałeczki, zdjęcie pandy, wachlarz. Prowadzący w tym czasie odczytuje list (załącznik nr 1).

2. Ludność Chin

Chiny są bardzo dużym krajem, w porównaniu z Polską są 30 razy większe. Mieszka tam również więcej osób, co szczególnie widoczne jest w miastach. Nauczyciel pokazuje dzieciom kwadrat o wielkości metr na metr, zaznaczony na podłodze taśmą papierową. Mówi, że w całym

Chinach mieszka 1,33 mld ludzi (129 osób na km²) i by to zobrazować, zaprasza trzynaścioro dzieci w obręb kwadratowego pola. Jeśli dzieci jest więcej, można przygotować tyle kwadratów, aby każde mogło wziąć udział w zabawie. Prowadzący rozmawia z dziećmi o tym, jak ważna jest dbałość o środowisko, szczególnie w miastach, w których mieszka tak wiele osób.

3. Przyroda i piękno Chin

Siadamy w kręgu. Prowadzący opowiada dzieciom o najważniejszych miejscach w Chinach oraz podaje ciekawostki dotyczące znaczenia zwierząt w kulturze Chin (załącznik nr 2). Swoją wypowiedź ilustruje odpowiednimi zdjęciami.

4. Legenda o Dwunastu Zwierzętach

W kulturze Chin zwierzęta mają bardzo duże znaczenie. Nauczyciel czyta dzieciom legendę o Dwunastu Zwierzętach (załącznik nr 3), uprzednio zaś prosi uczniów, by spróbowali je zapamiętać. Po lekturze prowadzący zleca dzieciom namalowanie ich ulubionego zwierzęcia z chińskiego horoskopu. Następnie uczniowie prezentują swoje prace, wyjaśniając jednocześnie, dlaczego wybrali takie, a nie inne zwierzę, jakie cechy ono posiada itp. Możemy także zrobić wystawę prac. W dalszej kolejności nauczyciel rozdaje dzieciom plansze z rysunkami zwierząt (załącznik nr 5) i w małych grupach przeprowadza zabawę w „Memory”. Dzieci odstawiają po dwa obrazki i próbują odnaleźć pary. Zabawę kończymy, gdy wszystkie karty zostaną odkryte.

Dla uatrakcyjnienia i wzbogacenia zajęć, możemy porozmawiać z dziećmi o tym, jakie cechy przypisywane są poszczególnym zwierzętom w kulturze polskiej a jakie w chińskiej?

5. Śladami chińskich zwierząt

Prowadzący prosi dzieci, aby stanęły w swobodnej „rozsypance”, włącza muzykę, dzieci zaś zaczynają chodzić po sali w jej rytm. Następnie wymawia głośno nazwy zwierząt, a dzieci naśladują ich ruchy (np. ptak, krokodyl, ryba, kot itp.).

Można także wprowadzić zasadę, że gdy prowadzący dotknie ramienia kogoś z uczestników, to on wymienia zwierzę, które pokazuje reszta grupy.

Możemy również podzielić dzieci na dwie drużyny. Jedna pokazuje wspólnie określone zwierzę, druga zaś odgaduje jego nazwę oraz podaje kilka informacji na jego temat, np. co lubi jeść, w jakim środowisku występuje lub gdzie możemy je spotkać.

Po zakończeniu zadania, prowadzący zaprasza dzieci do kręgu i pyta je, czy mają jakieś ulubione zwierzę, a jeśli tak, to dlaczego darzą je sympatią? Prosi, aby uczniowie porozmawiali na ten temat w parach. Ważne, aby prowadzący wyjaśnił dzieciom zasady rozmowy w parach – najpierw mówi jedna osoba, druga wówczas uważnie słucha, następnie jest zmiana (powinno się wydać komunikat: „Zmiana” podczas rozmowy). Jeśli jest wystarczająca ilość czasu, każda osoba z pary może dodatkowo przedstawić głośno, jakie zwierzę i dlaczego lubi jej rozmówca.

W kulturze Chin znajdziemy wiele legend i symboli związanych ze zwierzętami. Prowadzący pyta dzieci, czy znają polskie legendy lub baśnie, w których występują zwierzęta (np. legenda o smoku wawelskim, złotej kaczce oraz baśń o kocie w butach czy złotej rybce)? Następnie nauczyciel pokazuje ilustracje określonych zwierząt i pyta dzieci, z jaką cechą one się im kojarzą, np.: lis – przebiegłość, orzeł – władza i siła, niedźwiedź – siła, bóbr – pracowitość, sowa – mądrość, motyl – piękno. W dalszej kolejności zaś opowiada o zwierzętach związanych z Chinami:

- **Czarny Żółw** (Czarny Wojownik) – w dawnych czasach Chińczycy używali amuletów przedstawiających żółwie, które – według wierzeń – zapewniały długowieczność. Czarny Żółw jest także jednym z czterech Strażników Nieba w chińskim gwiazdozbiornie.
- **Nietoperz** – jest symbolem nieśmiertelności, ponieważ żyje od tysiąca lat w tajemniczych jaskiniach. Jest także symbolem szczęścia: brzmienie nazwy 'nietoperz' (chińskie 'fu') jest podobne do słowa 'szczęście'.
- **Lew chiński (pies Fo)** – rzeźby przedstawiające lwa umieszczane przed grobowcami i bramami świątyń miały ochraniać przed złymi duchami. Pierwsze przypominały psa, gdyż w dynastii Han nie znano jeszcze lwów. Wizerunkami chińskich lwów obdarowywany był także cesarz na znak szacunku. Obecnie podczas świąt związanych z obchodami Nowego Roku wykonuje się w rytm bębnowy taniec lwów, który ma zapewnić szczęście i dostatek.
- **Smok chiński** – to wężopodobne zwierzę z długimi szponami. Występuje w chińskiej sztuce, literaturze oraz malarstwie. Smok to

symbol cesarstwa – za czasów dynastii Qing umieszczony był na fladze Chin. Pierwsze wizerunki smoka pojawiły się jako totemy plemion, które miały przynosić szczęście. Sądzi się, że smoki są silnie związane z żywiołem wody, dlatego też sprawują symboliczną władzę nad rzekami, morzami, pogodą czy deszczem. Są uosobieniem wszelkiej władzy, dlatego tron, na którym zasiadał cesarz, nazywany był „smoczym tronem”. Legendy głoszą, że wszystkie smoki pochodzą z Chin i początkowo mają pięć palców, które tracą stopniowo, w miarę oddalania się od swej ojczyzny, np. w drodze do Japonii czy Korei. Smoki odgrywają ważną rolę również współcześnie, szczególnie podczas świąt chińskiego Nowego Roku. Smok jest także jednym ze znaków w chińskim horoskopie.

Nauczyciel zaprasza dzieci do wspólnego wykonania ogromnego smoka, przypomina, że jest wielobarwny, ma długi ogon i pazury. Dzieci za pomocą krepiny, farb i kolorowego papieru ozdabiają wielką podobiznę smoka wyciętego z kartonu. Następnie, trzymając wykonanego smoka, tańczą w rytm muzyki wygrywanej na bębenkach.

6. Wizyta w rezerwacie przyrody Jiuzhaigou

W Chinach istnieje około 1700 rezerwatów, które zajmują około 13% powierzchni kraju. Dziś odwiedzimy jeden z nich – Rezerwat Przyrody Jiuzhaigou, czyli Dolinę Dziewięciu Palisad. Rezerwat znajduje się północnej części prowincji Syczuan.

Rezerwaty przyrody i parki krajobrazowe to miejsca, gdzie rośliny i zwierzęta mogą swobodnie wzrastać w naturalnych warunkach, gdzie jest zakaz ich niszczenia, gdyż są tam objęte ochroną. Prowadzący pyta dzieci, czy znają jakieś parki narodowe i rezerwaty przyrody w Polsce bądź też gatunki zwierząt lub roślin znajdujące się pod ochroną?

Nauczyciel opowiada o rezerwacie w Jiuzhaigou (załącznik nr 4) oraz opisuje żyjące w nim zwierzęta, takie jak panda wielka i takin. Pokazuje ich zdjęcia i wraz z dziećmi ustala, czym się odżywiają oraz jakich warunków do życia potrzebują. Podkreśla, iż w Chinach, oprócz pandy i takina, występuje wiele innych ciekawych gatunków zwierząt, których nie spotkamy w polskim lesie, np.:

- niedźwiedź himalajski,
- aligator chiński,

- kot tybetański,
- salamandra olbrzymia (mierząca ok. 180 cm i 25 kg),
- kaczka mandarynka.

Jeśli mamy wystarczająco dużo czasu, możemy poszerzyć tę aktywność również o rozmowę na temat wymienionych zwierząt. Dzieci zebrane w grupach mogą próbować odgadnąć, co dane zwierzę lubi, jakich warunków potrzebuje, czym się odżywia.

7. Dbajmy o przyrodę

Ochrona przyrody stanowi bardzo ważną kwestię dla ludzi na całym świecie. Chińczycy także troszczą się o ochronę swych zwierząt i roślin. Zastanówmy się, co możemy zrobić na co dzień, aby dbać o nasze środowisko? Prowadzący prosi, aby dzieci wymieniły swoje rady dla Chińczyków, następnie zapisujemy je na dużym kartonie i wspólnie ozdabiamy. Rady zostaną przesłane do Lin, która w liście prosiła dzieci o pomoc.

8. Zakończenie

Wszyscy siadamy we wspólnym kręgu. Nasze spotkanie dobiega końca, dlatego kartę z radami zapisanymi przez dzieci zwijamy i przewiązujemy wstążką. Nauczyciel pyta kolejno dzieci, co zapamiętały z dzisiejszego spotkania lub co im się najbardziej podobało?